

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MOBİLYA SEKTÖRÜ RAPORU (2020)

SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**Sektörel Raporlar ve Analizler
Serisi**

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi.....	3
Şekiller Listesi	3
Kısaltmalar Listesi	4
YÖNETİCİ ÖZETİ	5
1. SEKTÖRÜN GENEL DURUMU	5
1.1. Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu.....	5
1.2. Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu	7
1.3. Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler	7
1.4. Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler.....	8
1.5. Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler	8
1.6. Sektörün Kapasite Kullanımı.....	9
1.7. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı	9
1.8. Sektörün Üretim Değeri	10
1.9. Sektörün Cirosu	10
1.10. Sektörün Katma Değeri	11
1.11. Sektörün Ar-Ge Faaliyeti	11
1.12. Sektörün Elektrik Tüketimi	12
1.13. Sektörün Dış Ticareti	12
1.14. Sektörün Maliyet Bileşenleri (enerji, işgücü, hammadde vb. genel değerlendirmeler, oransal veriler, tespitler vb.)	15
1.15. Sektörün 2019–2023 Projeksiyonu	15
2. SEKTÖRÜN SON ALTI AYLIK DEĞERLENDİRMESİ	16
2.1. Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler	16
2.2. Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi	16
2.3. Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi	18
2.4. Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi	19
2.5. Sektörün Ciro Endeksi Değerlendirmesi.....	20
KAYNAKÇA	21

Tablolar Listesi

Tablo 1. Dünya Mobilya Ticaretinde İlk Sıralarda Yer Alan Ülkelerin Payları.....	6
Tablo 2. Dünya Mobilya İhracat ve İthalatında Öne Çıkan Ülkeler	6
Tablo 3. Üretimi Yapılan Başlıca Ürün Grupları.....	8
Tablo 4. Mobilya Sektöründe Girişimci ve Çalışan Sayısı	10
Tablo 5. Mobilya Sektörü Üretim Değeri (TL).....	10
Tablo 6. Mobilya Sektörü Ciro (TL)	11
Tablo 7. Mobilya Sektörü Katma Değeri(TL).....	11
Tablo 8. Mobilya Sektöründe AR-GE Harcaması(TL)	11
Tablo 9. Ağaç İşleri ve Kağıt Sanayi Sektöründe Elektrik Tüketimi(MWh)	12
Tablo 10. Mobilya Sektörü İhracatı (Bin\$).....	12
Tablo 11. Mobilya Sektörü İthalatı (Bin\$)	13
Tablo 12. Mobilya Ürünlerinin Yıllara Göre Bazı Ülkelere Dış Ticareti (Bin\$)	14-
Tablo 13. Büyük Ölçekli İşletmelerin Ortalama Üretim Girdi Oranları.....	16
Tablo 14. Mobilya Sektöründe Yıllara Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)	17
Tablo 15. Mobilya Üretiminde Ortalama Kapasite Kullanım Oranları(%)	18
Tablo 16. Mobilya Endüstrisi Dış Ticaret Dengesi (Bin\$).....	19

Şekiller Listesi

<u>Şekil 1. Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi (2010=100)</u>	9
<u>Şekil 2. 2014–2018 Yılları Mobilya İhracatı (Milyon \$).....</u>	13
<u>Şekil 3. 2014–2018 Yılları Mobilya İthalatı (Milyon \$).....</u>	14
<u>Şekil 4. Yıllara Göre Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)</u>	17
<u>Şekil 5. Aylık Kapasite Kullanım Oranı (İmalat Sanayi Ağırlıklı)</u>	18
<u>Şekil 6. Yıllara Göre Mobilya İhracatı- İthalatı Grafiği</u>	20
<u>Şekil 7. Mobilya Sanayi Ciro Endeksi (2015=100).....</u>	20

Kısaltmalar

AB	: Avrupa Birliđi
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
CSIL	: Centre For Industrial Studies
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
GTİP	: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
KOBİ	: Küçük ve Orta Boy İşletme
MOBSAD	: Mobilya Sanayi İşadamları Derneđi
MOSDER	: Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneđi
MOSFED	: Mobilya Sanayicileri ve İşadamları Dernekleri Federasyonu
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
OAİB	: Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliđi
TRADEMAP	: Trade Statistics For International Business Development
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İnsanların, günlük yaşama yönelik sosyal ve kültürel temel gereksinimlerini güvenli ve konforlu bir şekilde karşılamak amacıyla genelde ağaç malzemedен oluşturulmuş işlevsel, estetik görünümlü kullanım eşyalarının tümü mobilya olarak tanımlanır.

Mobilya sanayi, yarattığı “katma değer” ile ülkemizde stratejik bir önem taşımaktadır. Türk mobilya sanayinin sahip olduğu stratejik önem ve yüksek istihdam potansiyelinin bu açıdan dikkatle ele alınması gerekmektedir.

Mobilya sektörünün ülkemizdeki başlangıcı her ne kadar eskilere dayansa da endüstriyel üretim 1970’li yıllarda başlamış olup, 44,6 milyar TL üretim değerine sahiptir.

Mobilya, özellikleri bakımından tüm dünya kültürleri tarafından kullanıldığından son yıllarda artan rekabet karşısında ekonomik ölçekte ve dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuştur. Sektör bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar konuma ulaşmış bulunmaktadır.

SEKTÖRÜN GENEL DURUMU

Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

Dünya mobilya üretiminin yaklaşık 473 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir. 197 milyar dolarlık bölümü ihracat, 190 milyar dolarlık bölümünü ithalat oluşturmaktadır. Dünya mobilya ticaretini ağırlıklı geliştirmiş ve geliştirmekte olan ülkeler gerçekleştirmektedir.

Dünya üretiminde ilk sıralarda yer alan gelişmiş ülkeler dünya mobilya üretiminin % 26’sını yapmaktadır. ABD, Almanya, İtalya dünya mobilya üretiminde ön plana çıkan gelişmiş ülkelerdir.

Üretimde ilk sıralarda yer alan geliştirmekte olan ülkeler ise dünya üretiminin % 46,7’sini gerçekleştirmektedir. Bu ülkeler arasından Çin, Polonya, Vietnam, Meksika hızlı bir üretim artışı gösteren ülkelerdir.

Dünyada mobilya üretiminde son beş yılda en büyük üretici olarak Çin ön plana çıkmıştır, daha sonra mobilya üretiminde sırasıyla ABD, Almanya, İtalya Çin’i takip etmektedir. Bu dört ülke dünya mobilya üretiminin %53,3’ünü gerçekleştirmektedir.

Çin ihracatta %32,8 ’lik payla ilk sırayı alırken, Almanya, Polonya, Vietnam ve İtalya Çin’in ardından en çok ihracat yapan ülkelerdir. Türkiye dünya mobilya ihracatında %1,6’lık pay almaktadır.

Dünya mobilya ihracatı 2009 yılından sonra yükselme eğilimindedir. Son sekiz yıllık dönemde yaklaşık olarak yıllık ortalama % 8 civarında bir büyüme gerçekleştirmiştir. 2019 yılında dünya mobilya ihracatı bir önceki yıla göre % 0,5 oranında artış göstererek 197,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dünya mobilya ihracatında büyük ölçüde AB ülkeleri söz sahibidir

Bazı ülkelerin dünya mobilya ihracat ve ithalatındaki pay oranları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Dünya Mobilya Ticaretinde İlk Sıralarda Yer Alan Ülkelerin Payları

ÜLKELER	İHRACAT (%)	ÜLKELER	İTHALAT (%)
Çin	32,8	ABD	30
Almanya	6,9	Almanya	8,1
Polonya	6,8	İngiltere	5,0
Vietnam	6,1	Fransa	4,9
İtalya	5,8	Kanada	3,8
Meksika	4,1	Japonya	3,8
ABD	3,9	Hollanda	3,2
Türkiye	1,6	Türkiye	0,2

Kaynak: Trademap

Dünyanın en büyük mobilya ithalatçısı konumundaki ülke ABD’dir. ABD 2019’da 56 milyar dolar değerindeki ithalatı ile tek başına, dünya mobilya ithalatının yaklaşık %30’luk kısmını gerçekleştirmiştir.

ABD’den sonra en büyük ithalatçı ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere, Fransa ve Kanada’dır.. Türkiye dünya mobilya ithalatı sıralamasında % 0,2’lik pay almaktadır.

Dünya mobilya ihracat ve ithalatında öne çıkan ülkeler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Dünya Mobilya İhracat ve İthalatında Öne Çıkan Ülkeler

İhracatçı Ülkeler	Yıllar (Bin\$)		İthalatçı Ülkeler	Yıllar (Bin\$)	
	2018	2019		2018	2019
Çin	64.286.687	64.629.387	ABD	59.132.590	56.004.616
Almanya	14.080.209	13.602.073	Almanya	16.195.405	15.473.873
Polonya	13.386.689	13.399.545	İngiltere	9.529.886	9.653.422
Vietnam	6.997.682	12.053.946	Fransa	9.608.520	9.387.222
İtalya	12.202.904	11.454.493	Kanada	7.339.630	7.296.720

Kaynak: Trademap

AB mobilya endüstrisi son derece uzmanlaşmış olup döşenmiş ve kaplanmış mobilyalar ile mutfak mobilyaları en büyük iki üretim grubunu oluşturmaktadır. AB ülkeleri aynı zamanda ahşap mobilya transit ticaretinde de önemli bir konuma sahiptir.

İtalya, Almanya ve Polonya birliğin en büyük üretici ve ihracatçılarıdır. Ayrıca Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa, Polonya AB’nin en büyük mobilya tüketicileri olup, dünya tüketiminin %16’ dan fazlasını bu ülkeler yapmaktadır.

Almanya, İngiltere ve Fransa dünya mobilya ithalatında ilk sıralarda yer almaktadır.

Dünya mobilya üretimi, ihracat ve ithalatında AB ülkelerinin paylarının yüksek olması, AB'nin dünya mobilya ticaretinde büyük ölçüde söz sahibi olduğunu göstermektedir.

1.2 Sektörün Türkiye'deki Genel Durumu

Mobilya sektörü Türkiye'nin en eski ve en gelişen sektörlerinden biridir, sektörde son yıllarda dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuş, bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar bir konuma ulaşılmıştır. Sektör her yıl ürünlerini geliştirmekte ve çeşitliliğini artırmaktadır.

Mobilya sanayi katma değer açısından da ülkemizin önde gelen sektörlerinden birisi olup, ihracatta yerli kaynakları en çok kullanan ve ithal ürünlere bağımlılığı en az olan sektörlerden biri olarak ekonomiye katkısını artarak devam ettirmektedir.

Mobilya sektöründe TÜİK verilerine göre; işyeri sayısı 39.042, çalışan sayısı ise 197.733 olarak görülmektedir. Ayrıca perakende sektöründe de çalışan sayısının 100.000 olduğu tahmin edilmektedir.

Mobilya işletmeleri genelde KOBİ'lerden oluşmaktadır. Özellikle son yıllarda küçük ölçekli işletmelerin yanı sıra orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı artmaya başlamıştır. Ayrıca fabrikasyon üretim yapan firmaların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Sektörün mevcut potansiyelini ve stratejik pozisyonunun önemini kavrayarak yurtdışı tanıtım ve ihracat çalışmaları ile uluslararası mobilya pazarında yükselme olanağı bulunmaktadır.

1.3 Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler

Genel konumuyla iç piyasaya dönük olan sektörde çoğunluğu geleneksel yöntemlerle çalışan küçük işletmeler ağırlıktadır.

Hem iç pazara hem de dış pazara yönelen mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde, panel mobilya, masif mobilya, kanepeler, oturma grubu, tablalı mobilya (mutfak, banyo, ofis yatak odası), bahçe mobilyaları, mobilya aksesuarları ve parçaları, taşıt mobilyaları, hastane mobilyaları, otel mobilyaları, aksesuarlar gibi geniş yelpazede üretim yapılmaktadır.

Mobilya arzı ve talebi doğrudan yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep büyük ölçüde işyeri açılması ve ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına bağlıdır.

Ev-bahçe ve ofis mobilyalarının toplam mobilya üretimindeki payının %85, kalan %15'lik kısmının ise Mutfak mobilyaları, hava taşıtlarında kullanılan mobilyalar, motorlu taşıtlardaki oturmaya mahsus mobilyalar, bunların aksesuarları ve parçaları ile mağaza mobilyaları olduğu tahmin edilmektedir.

Son yıllarda artan kentleşme, nüfus artışı, yükselen hayat standardı ile mobilyaya olan talep gün geçtikçe artmaktadır. Mobilya talebi değiştirme, yıpranma gibi normal nedenlerin dışında estetik kaygılardan da etkilenmekte ve moda eğilimleri de ürün değiştirmede önemli rol oynamaktadır.

Tablo 3: Üretimi Yapılan Başlıca Ürün Grupları

Panel Mobilya
Kanepe-Oturma Grubu
Oturak-Sandalye
Ofis Mobilyası
Yatak
Diğer (Taşıt, hastane mobilyaları v.b)
Mobilya Aksam ve Parçalar
Bahçe Mobilyası
Mutfak Mobilyası

1.4 Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Mobilya sanayi; ev, ofis, taşıt, bahçe gibi insan yaşam alanlarını ilgilendiren birçok alanda sağladığı nihai ürünlerin yanı sıra pek çok sektöre de ara mal temin eden bir sanayi dalı olarak ekonomide önemli bir role sahiptir.

Sektör ahşap mobilya ürünleri yerine metal, plastik gibi ürünleri ahşap görünümü kazanmış ve çizilmeye hassas alanlarda değerlendirmektedir.

Mobilya sektörü inşaat, gemi sanayi, metal, plastik, cam sanayi, tasarım, reklamcılık, ambalaj, lojistik gibi birçok sektörle etkileşim halinde olup yirmi alt sektörü desteklemektedir.

1.5.Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümellemeler

Mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Türkiye'nin neredeyse her ilinde mobilya üretimi yapan işletmelere rastlamakla birlikte Kayseri, Bursa (İnegöl), İzmir, Ankara, İstanbul, Kocaeli, Adana ve Antalya'da üretim tesislerinin sıklaştığı görülmektedir.

İstanbul mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkezi İkitelli Organize Sanayi Bölgesindeki Masko ve küçük sanayi sitesi Modoko'dur. Ankara'da mobilya sektörü Sıteler semti ile özdeşleşmiştir. Ancak Ankara'daki işletmelerin çoğu emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır.

Kayseri firma başına düşen 11,5 kişilik istihdam düzeyi ile bölgede Türkiye ortalamasının üzerinde eleman istihdam etmektedir. Bu durum Kayseri'nin, büyük ölçekli firmaların yoğunlaştığı bir bölgemiz olduğunu göstermektedir.

Bursa-İnegöl bölgesi tarihi İpekyolu üzerinde olması ve hammadde kaynaklarına yakın olması nedeniyle mobilyacılıkta önemli bir merkez konumundadır. Sektörde yapılan ihracatın bölgelere göre dağılımında Kayseri ve İstanbul'un arkasından 3.sırada yer almaktadır.

İzmir'de ise Karabağlar ve Kısıkköy sektörün yoğunlaştığı bölgelerdir.

6. Sektörün Kapasite Kullanımı

Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Talep esnekliği yüksek bir tüketim ürünü olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir göstermektedir.

Mobilya sektöründe kapasite kullanım oranları işletmelere göre değişmekte olup, küçük ölçeklilerde %40, orta ölçeklilerde %55, büyük ölçeklilerde ise %80 olduğu tahmin edilmektedir.

Mobilya sektöründe son beş yılda ağırlıklı kapasite kullanım oranı %73'ün üzerinde olmuştur.

Mobilya sektörünün tam kapasite çalışmama nedenleri şu şekilde sıralanabilir. İç talep yetersizliği, dış talep yetersizliği, çalışanlarla ilgili sorunlar, hammadde yetersizliği, finansman yetersizliği ve diğer nedenler olarak tanımlanabilir.

Sektör ağırlıklı olarak iç piyasaya yönelik çalışmasından dolayı iç talep daralması, kapasite kullanımını olumsuz etkilemektedir.

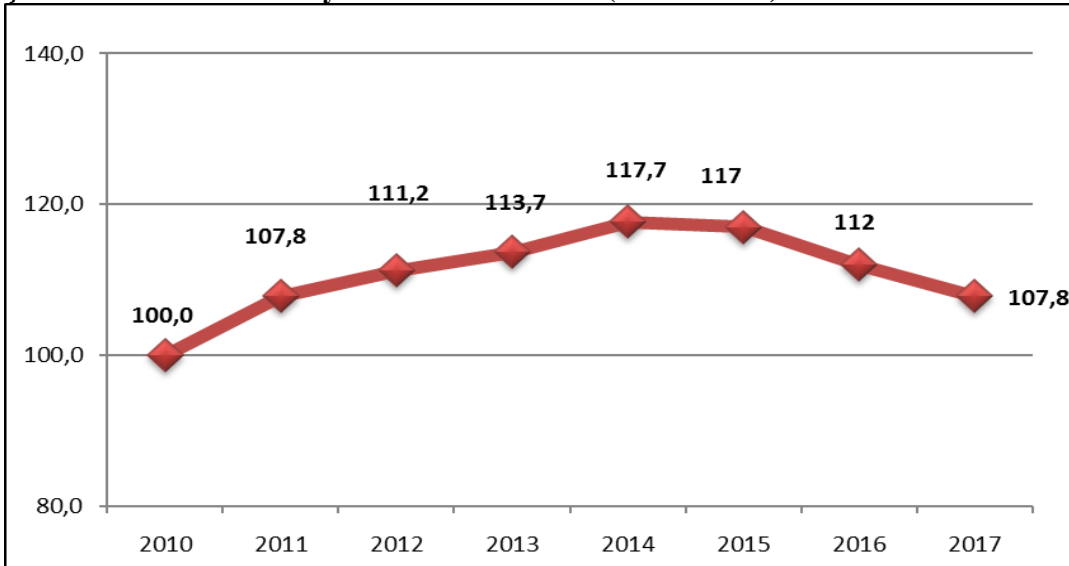
1.7. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

Sektörde küçük işletmelerin varlığına rağmen, modern tasarımın öneminin anlaşılması tasarımcılarının yetiştirilmesine gereken ilginin gösterilmesi ve istihdamlarının sağlanması, sektörün gelişimi açısından önem arz etmektedir.

İstihdam düzeyi sıralamasına göre İstanbul'u sırası ile Bursa, Kayseri, Ankara ve İzmir takip etmektedir.

Mobilya imalat ve perakende sektöründe çalışan sayısının 310.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Şekil 1: Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi (2010=100.0)

Kaynak: TÜİK, (NACE Rev.2 Kod 31)

Mobilya İmalatı sektöründe sanayi istihdam endeksi, 2014 yılından itibaren azalmaya başladığı görülmekte olup, 2017 yılı ortalamasının 2011 yılı ile aynı düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 4: Mobilya Sektöründe Girişimci ve Çalışan Sayısı

	Girişimci Sayısı	Çalışan Sayısı
GENEL TOPLAM	3.228.421	15.656,571
İmalat Sanayi	403.018	4.084.281
İmalat Sanayi İçerisindeki Payı (%)	9,6	4,8
MOBİLYA SEKTÖRÜ	39.042	197.733

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

TÜİK verilerine göre imalat sanayinin firma bazında %9,6'sını, istihdam olarak da % 4,8'ini mobilya sektörü oluşturmaktadır.

1.8.Sektörün Üretim Değeri

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün üretim değeri yaklaşık 44,6 milyar TL olup ülke geneli üretim değerine oranı ise % 0.8'dir

Tablo 5: Mobilya Sektörü Üretim Değeri (TL)

	2019
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	44.652.304.922
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,9
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	2.365.543.881.413
Genel Üretim Değeri İçindeki Payı (%)	0,8
GENEL ÜLKE ÜRETİM DEĞERİ	5.305.543.653.183

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.9. Sektörün Cirosu

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün cirosu 48,6 milyar TL olup, ülke geneli cirosuna oranı ise % 0.5'dir.

Tablo 6: Mobilya Sektörü Cirou (TL)

	2019
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	48.695.845.434
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,9
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	2.523.560.478.980
Genel Ciro İçindeki Payı (%)	0,5
GENEL ÜLKE CİROSU	8.940.593.564.475

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.10.Sektörün Katma Değeri

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün faktör maliyetiyle katma değeri yaklaşık 10,4 milyar TL olup, ülke geneli faktör maliyetiyle katma değeri oranı ise % 0.7'dir.

Tablo 7: Mobilya Sektörü Katma Değeri (TL)

	2019
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	10.473.592.797
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	2,1
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	488.797.015.775
Genel Katma Değer İçindeki Payı (%)	0,7
GENEL ÜLKE KATMA DEĞERİ	1.385.896.818.136

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.11.Sektörün AR-GE Faaliyeti

TÜİK verilerine göre Türkiye'de gayri safi yurtiçi Ar-Ge harcaması 2019 yılında Ar-Ge faaliyetleri için bir önceki yıla göre %14,6 artışla 14 milyar 924 milyon TL harcama yapıldı. Bu sonuca göre 2019 yılında bir önceki yıla göre %14,6 artarak 14,9 milyar TL harcama yapılmıştır.

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için gerçekleştirilen harcamaların Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) içerisindeki oranı %0,35 olmuştur

Tablo 8: Mobilya Sektöründe Ar-Ge Harcaması (TL)

NACE Rev.2	Cari Harcamalar		Yatırım Harcamaları		Toplam
	Personel	Diğer Cari	Makine Teçhizat	Sabit Tesis	
Mobilya İmalatı	43.884.740	21.565.454	274.709	20.250	65.772.195

Kaynak: TÜİK- (NACE REV.2 Kod:31)

Mobilya sektöründe 2017 yılı Ar-Ge harcamaları 66.219.186 TL olurken 2018 yılında % 0,7 oranında azalarak 65.772.195 TL olmuştur. 2018 yılında sektörde yapılan Ar-Ge harcamalarının, gayri safi yurtiçi Ar-Ge içindeki payı % 0,3'dür.

1.12.Sektörün Elektrik Tüketimi

Tablo 9: Ağaç İşleri ve Kağıt Sanayi Sektöründe Elektrik Tüketimi (Mwh)

Ağaç işleri ve kâğıt sanayi sektörünün elektrik tüketimi 2016 yılında 6.372.917 MWh olmuştur. Elektrik tüketimi 2016 yılında, 2015 yılına göre % 3,5 oranında artış göstermiştir.

	2013	2014	2015	2016
Ağaç İşleri ve Kâğıt Sanayi	4.576.887	5.376.618	6.157.044	6.372.917
İmalat sanayi içerisindeki payı (%)	4,9	5,4	6,2	6,1
İMALATSANAYİ TOPLAMI	93.251.788	97.777.768	98.463.147	102.809.657
TÜRKİYE TÜKETİMİ	198.045.181	207.375.078	217.312.250	231.203.746

Kaynak: TEDAŞ

1.13. Sektörün Dış Ticareti

Mobilya sektörü 2001 yılından itibaren dış ticarete fazla vermeye başlamıştır. Yıllar içerisinde iç piyasada yaşanan daralmalar ve krizler ihracat ile aşılmaya çalışılmıştır.

TÜİK verilerine göre, mobilya ihracatında son yıllarda en büyük pazar Irak olmuştur. Bu ülkeye 2018 yılında 442 milyon \$ mobilya ihracatı, 2019 yılı verilerine göre 513 milyon \$ mobilya ihracatı yapılmıştır.

2019 yılında en fazla ihracat Irak, Almanya, Libya, Suudi Arabistan, ABD, Fransa ve İngiltere'ye yapılmıştır.

İhracatın bölgelerimize göre dağılımında Kayseri ve İstanbul'un ardından İnegöl, üçüncü sırada yer almaktadır. İzmir sahip olduğu ulaşım kolaylığı ve limanı ile ihracatta önemli atılımlar yapmaktadır.

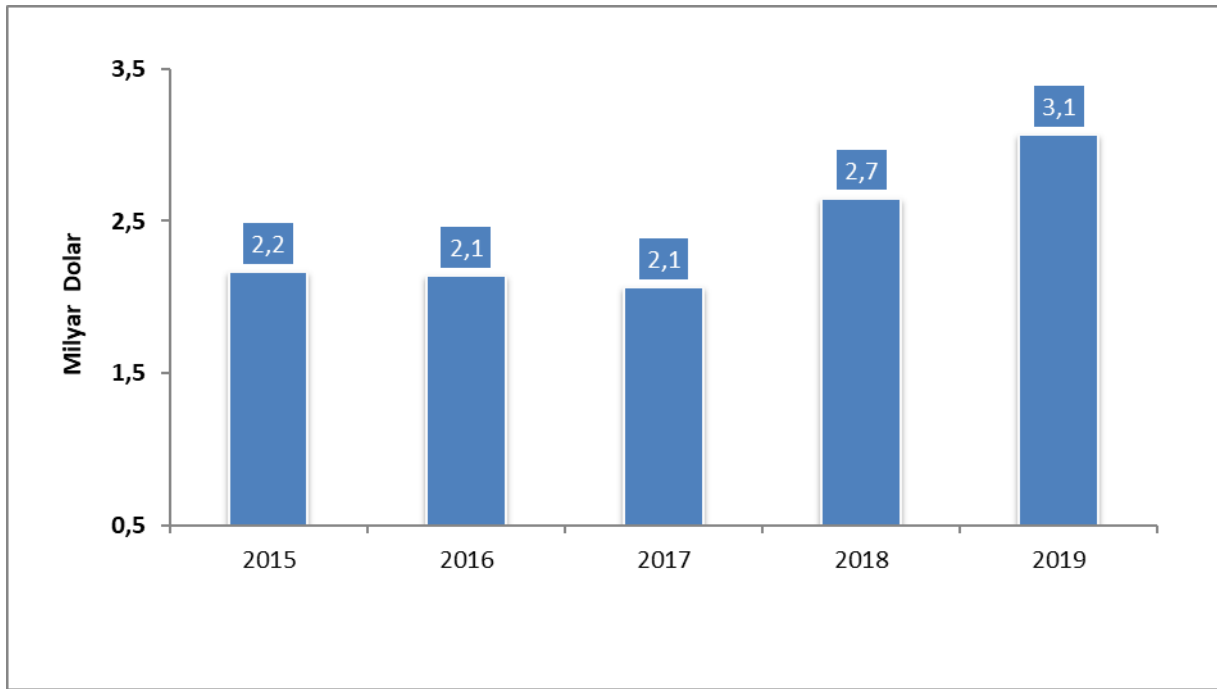
Tablo 10: Mobilya Sektörü İhracatı (Bin\$)

	2015	2016	2017	2018	2019
MOBİLYA SANAYİ	2.165.934	2.141.524	2.067.251	2.650.632	3.067.611
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,6	1,6	1,4	1,7	1,8
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	134.481.508	133.623.187	147.151.132	157.708.060	171.218.582
Genel İhracat İçindeki Payı (%)	1,5	1,5	1,3	1,5	1,7
GENEL İHRACAT	143.934.972	142.557.355	157.006.438	177.168.756	180.832.722

Kaynak: TÜİK (ISIC Rev 3)

Mobilya sektörü ihracatı 2018 yılında 2,65 milyar \$ olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılında bir önceki yıla göre % 15,7 oranında artarak 3,06 milyar \$ olmuştur.

Şekil 2: 2015–2019 Yılları Mobilya İhracatı (Milyar \$)

Kaynak: TÜİK

Tablo 11: Mobilya Sektörü İthalatı (Bin\$)

	2015	2016	2017	2018	2019
MOBİLYA SANAYİ	747.880	529.813	547.580	516.274	472.740
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	0,44	0,31	0,28	2,7	2,9
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	166.787.573	167.234.722	190.743.383	184.463.128	162.143.182
Genel İthalat İçindeki Payı (%)	0,38	0,26	0,23	2,2	2,2
GENEL İTHALAT	207.203.370	198.610.256	233.798.557	231.152.483	210.345.203

Kaynak: TÜİK (ISIC Rev 3)

Mobilya sektörü ithalatı 2018 yılında 516 milyon \$ olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılında ise bir önceki yıla göre % 8,5 azalarak 472 milyon \$ olmuştur.

AB ülkeleri mobilya ithalatımızın büyük bir kısmını sağlamaktadır. 2019 yılında AB içerisinde en fazla ithalat yapılan ülkeler 69 milyon \$ ile Almanya ve 66 milyon \$ ile İtalya'dır.

Çin, 2019 yılı ithalatımızda 65 milyon \$ ile Almanya ve İtalya'dan sonra gelmektedir.

Şekil 3: 2015–2019 Yılları Mobilya İthalatı (Milyar \$)

Kaynak: TÜİK

Tablo 12: Mobilya Ürünlerinin Yıllara Göre Bazı Ülkelere Dış Ticareti (Milyon \$)

İhracatta Öne Çıkan Ülkeler	Yıllar		İthalatta Öne Çıkan Ülkeler	Yıllar	
	2018	2019		2018	2019
IRAK	448	513	ALMANYA	78	69
ALMANYA	204	345	İTALYA	75	66
LİBYA	118	201	ÇİN	78	65
SUUDİ ARABİSTAN	170	200	POLONYA	50	50
A.B.D.	118	188	A.B.D.	22	34
FRANSA	151	171	ROMANYA	24	25
İNGİLTERE	93	132	BULGARİSTAN	24	24
İSRAİL	94	118	FRANSA	31	23

Kaynak: TÜİK

Tablo 12’de anlaşılacağı üzere, 2018 ve 2019 yıllarında en fazla ihracat yapılan ülke Irak olmuştur. Aynı dönem de en fazla ithalat yapılan ülke ise Almanya olmuştur.

1.14.Sektörün Maliyet Bileşenleri (enerji, işgücü, hammadde,vb. genel değerlendirmeler, oransal veriler, tespitler vb.)

Mobilya sektöründe inovasyonla birlikte büyük işletmelerde otomasyona geçiş gerçekleşmektedir. Bu durum, daha fazla enerji emisyonuna neden olduğundan işletmelerde üretim maliyetlerini etkilemektedir.

Ülkemizde ulaşım ağı genelde karayolu ve demiryolu ağırlıklıdır. Mobilya ürünlerinin geniş hacimli, darbelere karşı hassas olması nedeniyle ağırlığı fazla olmamakla birlikte çok alan kaplamaktadır. Ürünlerin özelliğinden dolayı, kamyon ile taşıma yapıldığında alan sınırlamasının olması taşıma maliyetlerini artırmakta ve rekabet gücünü olumsuz etkileyen önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

Mobilya sektörü üreticileri genel olarak demiryolu tesislerine ulaşmak için ikinci bir taşıma aracı kullanmak zorunda kalmaktadır. Aktarmalı taşıma nedeniyle her iki taşıma sistemi de mobilya ürünlerinin maliyetlerini etkilemektedir. Ayrıca demiryoluna oranla karayolu taşımacılığı maliyetleri % 20 oranında artırmaktadır.

Mobilya sektörü hammadde açısından yeterli değildir, yıllık hammadde (endüstriyel odun) ihtiyacının yaklaşık % 40'ı ve üretimde kullanılan diğer malzemelerin (kumaş, sünger v.b.) yoğunluğu ithal ürünlerden oluşmaktadır. Mobilya üretiminde hammadde, komşu kuzey ülkelerle birlikte Afrika, Amerika ve Asya Pasifik ülkelerinden karşılanmaktadır.

Artan işçilik ve enerji maliyetleri, mobilya sektörünün yoğun emek isteyen bir sektör olması ve hammadde kaynaklarının azalması birçok gelişmiş ülkenin yavaş yavaş sektörden çekilmesine neden olmuştur. Bundan dolayı gelişmiş ülkeler üretimin bir bölümünü düşük-maliyetli ülkelere kaydırmış veya yeni yatırımları bu bölgelerde yapmaya başlamıştır.

Son yıllarda, sektörde büyük işletmelerin oluşması ve teknoloji yoğun çalışmaları nedeni ile kalifiye eleman sıkıntısı baş göstermiştir.

1.15. Sektörün 2020–2023 Projeksiyonu

Mobilya sektörü küreselleşme, teknoloji ve bilgiye kolay ulaşım sonucu yeni bir dönemin içinde bulunmaktadır.

İtalya, Almanya ve Çin'de olduğu gibi organize, sadece mobilyaya yönelik ihtisaslaşmış üretim sahaları, entegre olmuş üretim ve bunlarla beraber çalışan AR-GE birimleri yapılması hedeflenmektedir.

Üniversitelerdeki eğitimin mobilya pazarlaması, mobilya tasarımı, genel iç mimari olarak değil mobilya üretim ve istihdamına yönelik olması için işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.

Mobilya sektörü ufuktaki hedefleri için 2023 yılını belirlemiştir. Sektör 2023'te 25 milyar \$ üretim, 10 milyar \$ ihracata ulaşmayı ve dünyanın ilk 10, Avrupa'nın ise ilk 5 büyük mobilya üreticileri arasında olmayı hedeflemektedir.

2. SEKTÖRÜN SON ALTI AYLIK DEĞERLENDİRMESİ

2.1 Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler

Türkiye, mobilyada dünyaya farklı şekillerde açılmaktadır. İhracat yöntemlerinden biri, modern pazarlama teknikleriyle ulaşılan yurtdışı müşterisine yüksek miktarda satışları kapsamaktadır.

Son yıllarda sektör, yurtdışında marka ve şirket satın alarak ayrıca tesis yatırımı ve satış mağazaları kurarak doğrudan o ülkenin tüketicisine ulaşmaya başlamıştır. Önümüzdeki dönemlerde firmaların yurt dışında mağaza ve dağıtım ağını yaygınlaştırması öngörülmektedir.

CNRİMOB Uluslararası İstanbul Mobilya Fuarı, 22-27 Ocak 2019 tarihleri arasında CNR EXPO Yeşilköy'de yapılmıştır. Toplamda 1000'in üzerinde firmanın yer aldığı fuara 132 ülkeden katılım olmuş ve 148.718 kişi ziyaret etmiştir.

İnegöl-MODEF Uluslararası Mobilya ve Dekorasyon Fuarı 5-10 Ekim tarihlerinde 182 firmanın katılımı ile yapılmıştır. Fuara yurtiçi ve yurtdışından çok sayıda ziyaretçi gelmiştir.

Sektörde pandemi nedeniyle Mart, Nisan ve Mayıs aylarında iç ve dış pazar satışları durma noktasına gelmiştir. Haziran ve Temmuz aylarında iç satışlarda ve ihracatta hızlı bir artış olmuştur.

Mobilya sektörünün Çin merkezli ilk sanal fuarı Furnistry 2020 ülkemizin önde gelen 50 mobilya firmasını 27-30 Temmuz tarihleri arasında uluslararası satın alımcılarla B2B iş görüşmeleri için buluşturmuştur.

Çin'de fiziki olarak 18-21 Mart tarihleri arasında yapılması planlanan ancak pandemi nedeniyle 27-30 Temmuz tarihlerine ertelenen CİFF 2020 Uluslararası Mobilya Fuarı'nda, ülkemizden 45 ihracatçı firma, ürünlerini 4 bin metrekarelik alanda sergilemiştir.

Bakanlığımız Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre sektör toplamda, 17.968.537 TL KOSGEB, 137.468 TL TÜBİTAK desteğinden faydalanmıştır. Ayrıca sektörde marka başvuru sayısı 915, tasarım başvuru sayısı 1244, patent faydalı model sayısı 94 olarak gerçekleşmiştir.

Bakanlığımız kayıtlarına göre sektörde AR-GE Merkezi sayısı 16, Tasarım Merkezi sayısı 19 adettir.

Sektör ülke pazarlarına yönelik proje çalışmaları yapmakta ve ihracatlarını bu yönde oluşturmaya çalışmaktadır.

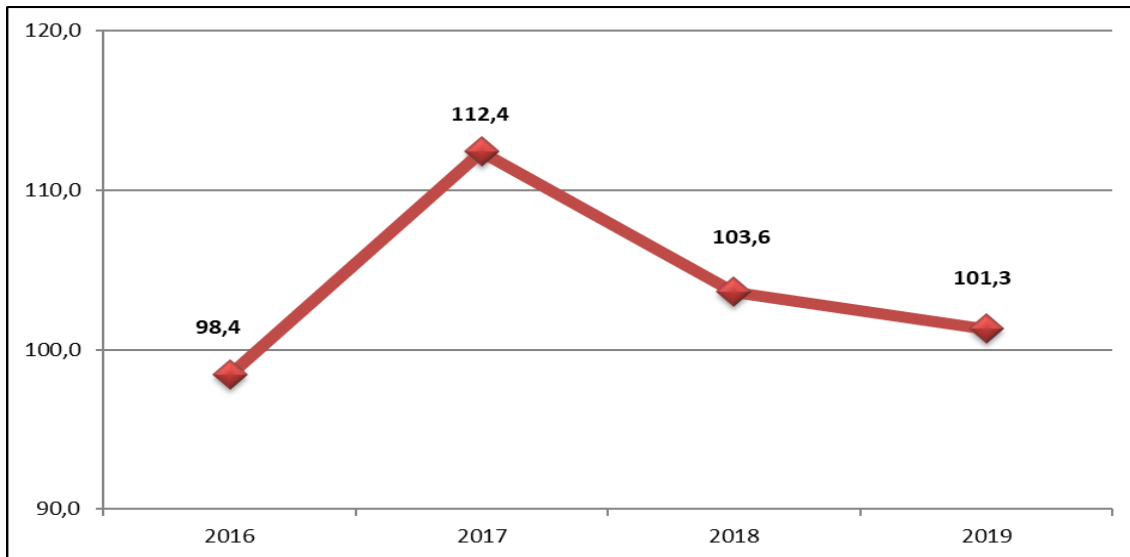
2.2 Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi

Mobilya imalatı sektöründe aylık sanayi üretim endeksi Tablo 14'den anlaşılacağı üzere 2019 yılında, 2018 yılına göre %2,2'lik düşüş olmuştur. 2020 verileri Temmuz ayına kadar olan verilerdir.

Tablo 14: Mobilya Sektöründe Yıllara Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi

Ay	2017	2018	2019	2020*
Ocak	77,9	82,7	81,7	80,3
Şubat	93,6	87,6	89,8	86,9
Mart	113,5	101,8	109,7	98,0
Nisan	112,9	102,5	102,4	59,0
Mayıs	114,0	107,8	103,7	70,9
Haziran	117,6	97,7	123,4	104,1
Temmuz	114,1	102,7	92,4	109,8
Ağustos	122,4	108,9	93,4	
Eylül	162,3	106,1	96,1	
Ekim	100,2	101,7	96,3	
Kasım	100,5	113,1	98,6	
Aralık	123,5	132,0	128,4	
Yıllık Ortalama	112,4	103,6	101,3	

Kaynak: TÜİK- (NACE REV.2)

Şekil 4: Yıllara Göre Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)

Kaynak: TÜİK

2.3 Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi

Mobilya ve ahşap sanayi genelde küçük ölçekli işletmelerdir. Esnekliği yüksek tüketim mali olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Sektörün, son 5 yıllık kapasite kullanım oranı ortalamalarına göre %73'ün üzerinde üretim kapasitesi ile çalıştığı görülmektedir.

Mobilya sanayi kapasite kullanım oranları; 2018 yılında %73,5, 2019 yılı ortalaması %75,5 olmuştur.

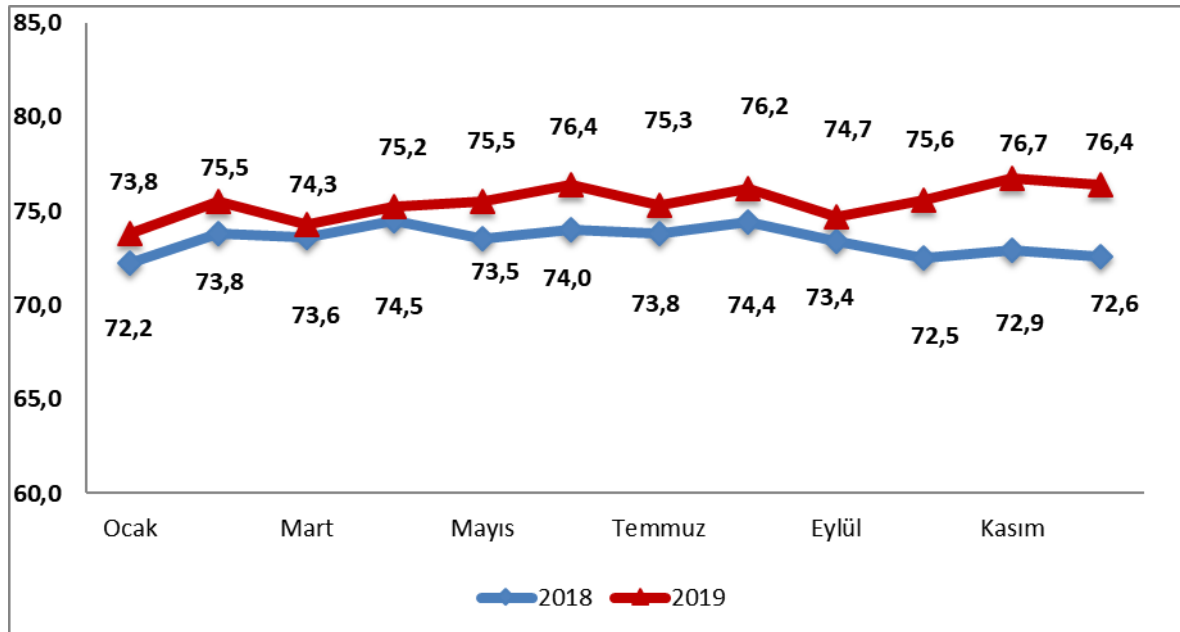
Tablo 15: Mobilya Üretiminde Ortalama Kapasite Kullanım Oranları (%)

Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019
Üretim Değeri Ağırlıklı	72,3	71,4	74,3	73,5	75,5

Kaynak: TCMB (NACE REV.2 Kod: 31)

Tablo 15'de anlaşılacağı üzere, 2019 yılı kapasite kullanım oranı ortalaması 2018 yılı ortalama değerine göre % 2,7 artarak 75,5 olmuştur.

Şekil 5: Aylık Kapasite Kullanım Oranı (2018-2019 Yılı İmalat Sanayi Ağırlıklı)

Kaynak: TCMB (NACE REV.2 Kod:31)

Şekil 5'den anlaşılacağı üzere 2019 yılı Eylül ayından itibaren kapasite kullanım oranının yükseldiği görülmektedir.

2.4 Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi

Mobilya sektörü firma sayısı, istihdam ve artan ihracat değeri ile önemli bir imalat sanayisidir. Mobilya ihracatı 2019 yılında önemli oranda artarak 3 milyar 67 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılı mobilya ihracatı geçen seneye göre %27,1 oranında artış kaydetmiştir.

2019 yılı verilerine göre sektörün ülkemiz toplam ihracatındaki payı %1,7'dir.

Küresel marka çalışmalarına hız veren ve ülkemiz sanayine önemli bir katkı veren mobilya sektörü dış ticaret dengesi artı olan sektörlerimizdendir. Son yıllarda yurtdışı pazarlara doğrudan kendi dağıtım kanalları ile açılan firmalarımızın sayısında önemli bir artış olmuştur.

Mobilya ihracatımızın çoğunluğu Avrupa ve Ortadoğu ülkelerine yapılmaktadır. Dış ticaret verileri genel olarak incelendiğinde ihracatın yakın komşulara yapıldığı, ithalatın ise uzak ülkelerden gerçekleştirildiği görülmektedir.

Mobilya ithalatı yapılan ülkelerin başında AB ülkeleri ve Çin gelmektedir.

2019 yılı verilerine göre en fazla ithalat yapılan ülke 69 milyon dolar ile Almanya olup, Almanya'yı 66 milyon dolarlık mobilya ithalatı ile İtalya takip etmektedir. Mobilya ithalatımızda öne çıkan diğer ülkeler arasında Çin'den sonra Polonya, ABD, Romanya ve Bulgaristan yer almaktadır.

2019 yılında, Çin mobilya ithalatımızın %13,7'lik kısmını karşılamıştır. AB ülkeleri toplam mobilya ithalatında %60'ın üzerinde pay alarak ağırlıklı yerini korumaktadır.

İthal edilen başlıca ürün grupları; oturmaya mahsus mobilyalar aksam ve parçaları, diğer mobilyalar aksam ve parçaları, şilte mesnetleri, yatak takımı eşyaları, tıp, cerrahi ve dişçilikte kullanılan mobilyalar olarak sıralanmaktadır.

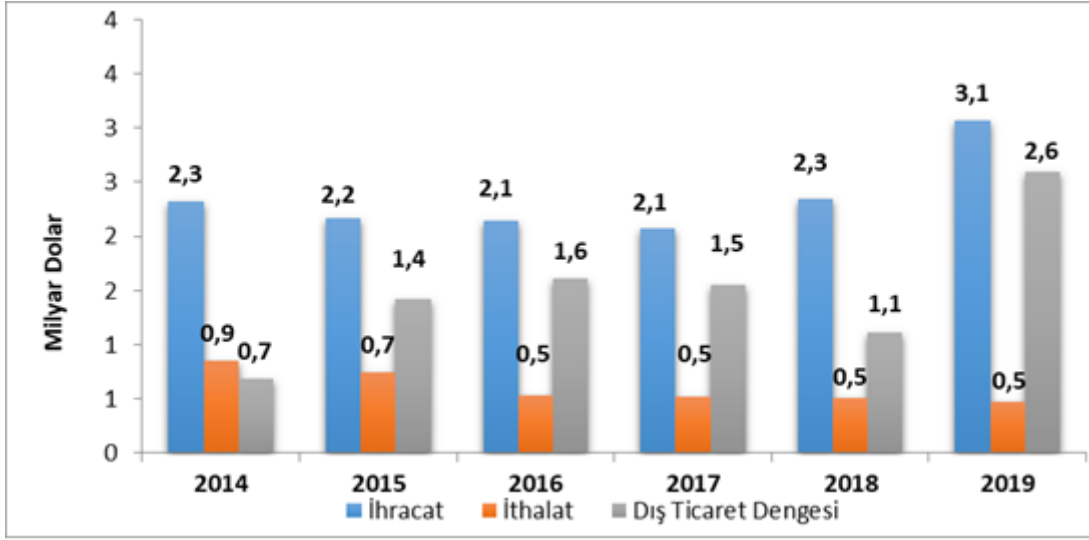
Tablo 16 : Mobilya Endüstrisi Dış Ticaret Dengesi (Bin \$)

YILLAR	İHRACAT (BİN \$)	İTHALAT (BİN \$)	DIŞ TİCARET DENGESİ (BİN \$)	HACİM (BİN \$)
2014	2.319.311	854.212	1.465.099	3.173.523
2015	2.166.546	747.880	1.418.666	2.914.426
2016	2.141.524	529.813	1.611.711	2.671.337
2017	2.067.251	521.580	1.545.671	2.588.831
2018	2.345.094	505.012	1.840.082	2.850.106
2019	3.067.611	472.740	2.594.871	3.540.351
TOPLAM	14.107.337	3.631.237	10.476.100	17.738.574

Kaynak: TÜİK

2018 yılında dış ticaret dengesi 1.8 milyar \$, 2019 yılında ise bir önceki yıla göre %40 oranında artarak yaklaşık 2,6 milyar \$ olmuştur.

Şekil 6: Yıllara Göre Mobilya İhracat- İthalat Grafiği

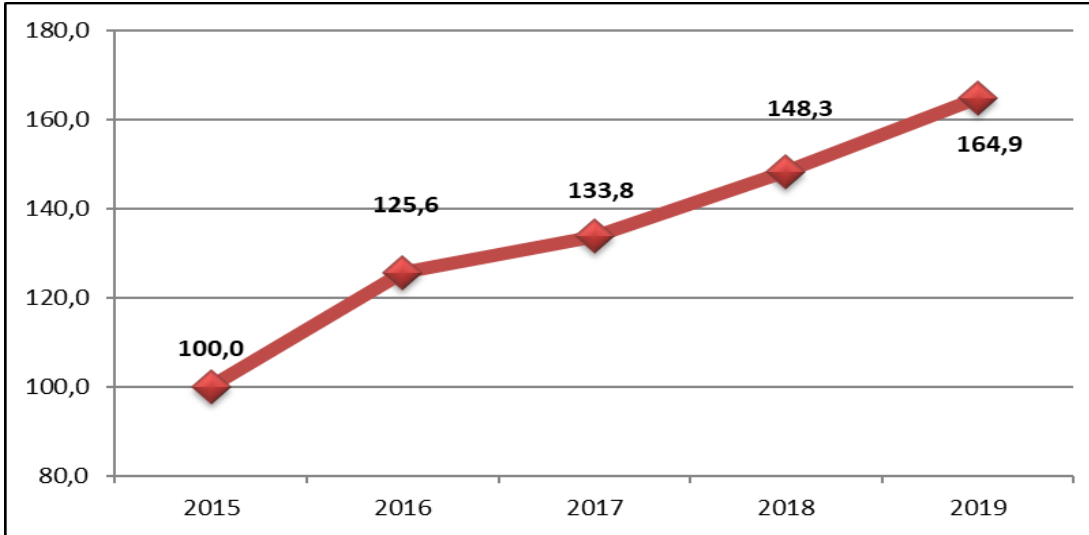

Kaynak: TÜİK

2.5 Sektörün Ciro Endeksi Değerlendirmesi

Mobilya sektöründe yıllık toplam ciro endeksi 2015 yılından itibaren artış eğiliminde olup, 2019 yılı ciro endeksi ortalaması 2018 yılına göre %11 oranında artmıştır.

Şekil 7: Mobilya Sanayi Ciro Endeksi (2015=100)

Kaynak: TÜİK-(NACE Rev2)

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı Dış Ticaret Verileri
TCMB İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Aylık Toplu Sonuçları
TOBB Sektör Haber Bültenleri
Türkiye İstatistik Kurumu Veri Tabanı
Türkiye İhracatçılar Meclisi Verileri